

Predavanje 4 – data.frame, operacije nad vrsticami in stolpci

Odstranjevanje stolpca po imenu

V R-ju lahko odstranimo stolpec, tudi če poznamo le njegovo ime. Poglejmo si ponovno primer data.frame-a od zadnjič.

```
visina <- c(179, 185, 183, 172, 174, 185, 193, 169, 173, 168)
teza <- c(75, 89, 70, 80, 58, 86, 73, 63, 72, 70)
spol <- c("f", "m", "m", "m", "f", "m", "f", "f", "m", "f")
imena <- c('Micka', 'Marko', 'Gregor', 'Tomaz', 'Ana', 'Peter',
           'Mojca', 'Katja', 'Anze', 'Alja')
df <- data.frame(spol, visina, teza, imena)
print(df)
```

```
##      spol visina teza  imena
## 1      f    179   75  Micka
## 2      m    185   89  Marko
## 3      m    183   70 Gregor
## 4      m    172   80  Tomaz
## 5      f    174   58   Ana
## 6      m    185   86  Peter
## 7      f    193   73  Mojca
## 8      f    169   63  Katja
## 9      m    173   72   Anze
## 10     f    168   70   Alja
```

Če želimo odstraniti stolpec z imenom **teza**, najprej poiščemo indeks tega stolpca. Pri tem si pomagamo s funkcijo `which()`, ki nam vrne indeks iskanega elementa v zaporedju.

```
ind <- which(names(df) == 'teza')
```

Vidimo, da je stolpec **teza** tretji v data.frame-u. V spremenljivko **ind** smo shranili njegov indeks. Sedaj ga lahko odstranimo:

```
df[, -ind]
```

```
##      spol visina  imena
## 1      f    179  Micka
## 2      m    185  Marko
## 3      m    183 Gregor
## 4      m    172  Tomaz
## 5      f    174   Ana
## 6      m    185  Peter
## 7      f    193  Mojca
```

```
## 8      f      169 Katja
## 9      m      173  Anze
## 10     f      168  Alja
```

Ko želimo odstraniti več stolpcev katerih imena poznamo, si ponavadi pomagamo s funkcijo `setdiff()`, ki nam vrne razliko v elementih dveh množic. Naša prva množica bodo vsa imena stolpcev v `data.frame`-u.

```
mn1 <- names(df)
print(mn1)
```

```
## [1] "spol" "visina" "teza" "imena"
```

Druga množica pa bodo imena, ki jih ne želimo prikazati.

```
mn2 <- c('spol', 'imena')
print(mn2)
```

```
## [1] "spol" "imena"
```

Sedaj pogledamo, katera imena so v množici **mn1** in jih v **mn2** ni. V bistvu nekako iz množice **mn1** odstranimo imena, ki so **mn2**.

```
mnd <- setdiff(mn1, mn2)
print(mnd)
```

```
## [1] "visina" "teza"
```

Prikažemo `data.frame` brez stolpcev **spol** in **imena**.

```
print(df[,mnd])
```

```
##      visina teza
## 1      179   75
## 2      185   89
## 3      183   70
## 4      172   80
## 5      174   58
## 6      185   86
## 7      193   73
## 8      169   63
## 9      173   72
## 10     168   70
```

Operacije nad vrsticami ali stolpci `data.frame`-a

Numerične vrstice ali stolpe lahko med seboj seštevamo, odštevamo, množimo ali delimo.

Lahko izračunamo BMI udeležencev:

```
df$teza / (df$visina / 100)^2
```

```
## [1] 23.40751 26.00438 20.90239 27.04164 19.15709 25.12783 19.59784 22.05805  
## [9] 24.05693 24.80159
```

Ne moremo pa izvajati aritmetičnih operacij med numeričnimi in znakovnimi stolpci ali vrsticami.

```
df$visina + df$spol
```

```
## Warning in Ops.factor(df$visina, df$spol): '+' not meaningful for factors
```

```
## [1] NA NA NA NA NA NA NA NA NA NA
```

Ne moremo npr. sešteti celotnih vrstic med seboj, ker se znakovni tipi ne seštevajo med seboj:

```
df[1, ] + df[2, ]
```

```
## Warning in Ops.factor(left, right): '+' not meaningful for factors
```

```
## Warning in Ops.factor(left, right): '+' not meaningful for factors
```

```
##   spol visina teza imena  
## 1   NA   364  164   NA
```

Izvajamo lahko matematične operacije nad posameznimi stolpci.

Stolpcu **visina** prištejemo 5 cm.

```
df$visina + 5
```

```
## [1] 184 190 188 177 179 190 198 174 178 173
```

Stolpec lahko logaritmiramo.

```
log(df$teza)
```

```
## [1] 4.317488 4.488636 4.248495 4.382027 4.060443 4.454347 4.290459 4.143135  
## [9] 4.276666 4.248495
```

Obdelava podatkov o delcih PM10 v Kranju

Poglejmo si podatke o vrednostih raznih snovi v delcih PM10. Podatki so priloženi v repozitoriju.

```
dat <- read.table('./data_raw/delci2.csv',  
                  header = TRUE,  
                  dec = ".",  
                  sep = ",",  
                  quote = "\"")
```

Pogledamo kakšen je prebrani data.frame:

```
head(dat)
```

```
##      Datum PM10    Ca    Cl    K    Mg    Na  NH4  NO3 kraj
## 1 1/17/2014   22 0.186 0.297 0.577 0.0374 0.1450 0.639 1.98 Kranj
## 2 1/18/2014   32 0.132 0.528 0.735 0.0235 0.1090 0.877 2.71 Kranj
## 3 1/19/2014   30 0.145 0.381 0.577 0.0363 0.1590 1.080 2.72 Kranj
## 4 1/20/2014   16 0.127 0.170 0.383 0.0428 0.0608 0.628 2.01 Kranj
## 5 1/21/2014   24 0.202 0.160 0.418 0.0365 0.0346 1.220 3.62 Kranj
## 6 1/22/2014   32 0.610 0.231 0.615 0.0734 0.0468 1.140 3.83 Kranj
```

```
summary(dat)
```

```
##      Datum      PM10      Ca      Cl
## 1/1/2015 : 1  Min.   : 2.80  Min.   :0.0239  Min.   :0.01140
## 1/10/2015: 1  1st Qu.: 12.00  1st Qu.:0.1495  1st Qu.:0.04085
## 1/11/2015: 1  Median : 18.00  Median :0.2500  Median :0.06245
## 1/12/2015: 1  Mean    : 22.44  Mean    :0.3506  Mean    :0.15003
## 1/13/2015: 1  3rd Qu.: 28.25  3rd Qu.:0.4420  3rd Qu.:0.19750
## 1/15/2015: 1  Max.    :100.00  Max.    :1.6200  Max.    :1.47000
## (Other)   :330
##      K      Mg      Na      NH4
## Min.   :0.0161  Min.   :0.00139  Min.   :0.00396  Min.   :0.0250
## 1st Qu.:0.0882  1st Qu.:0.03485  1st Qu.:0.03578  1st Qu.:0.4323
## Median :0.1770  Median :0.05635  Median :0.05840  Median :0.7610
## Mean    :0.3257  Mean    :0.06930  Mean    :0.08895  Mean    :1.2008
## 3rd Qu.:0.4828  3rd Qu.:0.09613  3rd Qu.:0.10450  3rd Qu.:1.4600
## Max.    :4.1300  Max.    :0.30400  Max.    :0.77600  Max.    :6.6500
##
##      NO3      kraj
## Min.   : 0.0487  Celje    :120
## 1st Qu.: 0.3347  Kranj    :120
## Median : 0.8095  Ljubljana: 96
## Mean    : 2.0964
## 3rd Qu.: 2.7250
## Max.    :19.6000
##
```

Recimo, da želimo izbrati vrednosti PM10 v Celju.

Če nas zanimajo imena krajev v data.frame-u in ne želimo izpisati večkrat istih imen, uporabimo funkcijo `unique()`. Če imamo vektor:

```
vek <- c(8, 8, 8, 9, 9, 9, 9, 7, 7, 7, 2)
unique(vek)
```

```
## [1] 8 9 7 2
```

```
unique(dat$kraj)
```

```
## [1] Kranj      Ljubljana Celje
## Levels: Celje Kranj Ljubljana
```

Poleg tega, da izberemo podatke za Celje, izberemo le tiste, kjer je vrednost PM10 večja od 30 in jih shranimo kot drugi data.frame (`datPM10`)

```
datPM10 <- dat[dat$kraj == 'Celje' & dat$PM10 > 30, ]
```

Recimo, da merilnik izmeri 22% nižjo vrednost, ko so vrednosti nad 30. To napako želimo popraviti. Izračunamo vrednost napake:

```
datPM10$PM10err <- datPM10$PM10 * 0.22
```

Preverimo data.frame:

```
head(datPM10)
```

##	Datum	PM10	Ca	Cl	K	Mg	Na	NH4	N03	kraj	PM10err	
##	235	9/8/2014	31	1.260	0.0114	0.326	0.225	0.0750	1.02	0.575	Celje	6.82
##	245	9/18/2014	33	1.170	0.1150	0.298	0.175	0.0508	1.84	0.652	Celje	7.26
##	263	10/6/2014	37	0.857	0.0621	0.381	0.188	0.0906	3.89	0.809	Celje	8.14
##	264	10/7/2014	41	1.190	0.0739	0.357	0.256	0.0756	3.00	1.120	Celje	9.02
##	285	10/28/2014	36	0.895	0.1710	0.435	0.155	0.0864	1.67	3.510	Celje	7.92
##	286	10/29/2014	42	0.977	0.2190	0.548	0.173	0.0521	1.97	4.660	Celje	9.24

```
summary(datPM10)
```

##	Datum	PM10	Ca	Cl
##	1/1/2015 : 1	Min. : 31.00	Min. :0.0870	Min. :0.0114
##	1/10/2015: 1	1st Qu.: 38.50	1st Qu.:0.2062	1st Qu.:0.2505
##	1/12/2015: 1	Median : 44.00	Median :0.4130	Median :0.4275
##	1/15/2015: 1	Mean : 47.39	Mean :0.5206	Mean :0.4902
##	1/16/2015: 1	3rd Qu.: 50.25	3rd Qu.:0.8488	3rd Qu.:0.6232
##	1/2/2015 : 1	Max. :100.00	Max. :1.6200	Max. :1.4700
##	(Other) :30			
##	K	Mg	Na	NH4
##	Min. :0.2980	Min. :0.02380	Min. :0.03690	Min. :0.389
##	1st Qu.:0.6232	1st Qu.:0.05445	1st Qu.:0.06482	1st Qu.:1.617
##	Median :0.7900	Median :0.09460	Median :0.09180	Median :2.030
##	Mean :0.9083	Mean :0.10893	Mean :0.16787	Mean :2.555
##	3rd Qu.:0.8760	3rd Qu.:0.14375	3rd Qu.:0.24750	3rd Qu.:3.163
##	Max. :4.1300	Max. :0.30400	Max. :0.71400	Max. :6.620
##	N03	kraj	PM10err	
##	Min. : 0.575	Celje :36	Min. : 6.82	
##	1st Qu.: 3.470	Kranj : 0	1st Qu.: 8.47	
##	Median : 5.690	Ljubljana: 0	Median : 9.68	
##	Mean : 5.645		Mean :10.43	
##	3rd Qu.: 6.955		3rd Qu.:11.05	
##	Max. :13.100		Max. :22.00	
##				

Izračunamo še vrednosti PM10 s popravkom:

```
datPM10$PM10corr <- datPM10$PM10 + datPM10$PM10err
```

Zanima nas še vrednost soli (NaCl) v delcih, zato seštejemo vrednosti Na in Cl in to vrednost shranimo:

```
datPM10$NaCl <- datPM10$Na + datPM10$Cl
```

Posodobljeni data.frame shranimo.

```
write.csv(datPM10, './data_clean/delci_popravljeni.csv')
```

Funkcija `apply()`

Funkcija `apply()` nam omogoča, da apliciramo neko funkcijo na vse vrstice ali stolpce. Recimo, da želimo izračunati maksimalne vrednosti vseh stolpcev našega data.frame-a. Zato lahko uporabimo funkcijo `max()`: Npr. izračunamo maksimalno vrednost kalcija:

```
max(datPM10$Ca)
```

```
## [1] 1.62
```

Glede na to, da je stolpcev različnih snovi 9, je uporaba funkcije `max()` na vsakem stolpcu posebej dolgotrajna. Tukaj nam pomaga funkcija `apply()`, da funkcijo `max()` apliciramo na vseh stolpcih hkrati.

Funkcijo `apply()` uporabimo samo na numeričnih elementih, zato odstranimo nenumerične stolpce. Odstraniti moramo stolpca **datum** in **kraj**:

```
datPM10n <- datPM10[, setdiff(names(datPM10), c('Datum', 'kraj'))]
```

Na primer želimo izračunati največje vrednosti vsakega stolpca posebej.

```
apply(datPM10n, 2, max)
```

```
##      PM10      Ca      Cl      K      Mg      Na      NH4      NO3
## 100.000   1.620   1.470   4.130   0.304   0.714   6.620   13.100
## PM10err PM10corr      NaCl
##   22.000  122.000   1.796
```

Funkciji `apply` podamo 3 argumente:

- 1) Numerični data.frame, za katerega želimo izračun.
- 2) Število 1 ali 2. Če želimo izračun za vsak stolpec, uporabimo 2. Če želimo izračun za vsako vrstico, uporabimo 1.
- 3) Ime funkcije, katere vrednost želimo izračunati (v narekovajih).

Izračunamo najmanjše vrednosti stolpcev.

```
apply(datPM10n, 2, min)
```

```
##      PM10      Ca      Cl      K      Mg      Na      NH4      N03
## 31.0000  0.0870  0.0114  0.2980  0.0238  0.0369  0.3890  0.5750
## PM10err PM10corr      NaCl
##  6.8200 37.8200  0.0864
```

Izračunamo povprečne vrednosti stolpcev:

```
apply(datPM10n, 2, mean)
```

```
##      PM10      Ca      Cl      K      Mg      Na      NH4
## 47.3888889 0.5205833 0.4902056 0.9083333 0.1089306 0.1678694 2.5549722
##      N03      PM10err      PM10corr      NaCl
##  5.6454444 10.4255556 57.8144444  0.6580750
```

Seštejemo vrednosti v stolpcih:

```
apply(datPM10n, 2, sum)
```

```
##      PM10      Ca      Cl      K      Mg      Na      NH4      N03
## 1706.0000 18.7410 17.6474 32.7000  3.9215  6.0433  91.9790 203.2360
## PM10err PM10corr      NaCl
## 375.3200 2081.3200  23.6907
```

Podobno lahko uporabimo `apply()` na vrsticah. Izračunaj seštevka PM10 in drugih snovi v vsaki vrstici:

```
datPM10$PM10total <- apply(datPM10n, 1, sum)
head(datPM10)
```

```
##      Datum PM10      Ca      Cl      K      Mg      Na NH4      N03 kraj PM10err
## 235  9/8/2014  31 1.260 0.0114 0.326 0.225 0.0750 1.02 0.575 Celje  6.82
## 245  9/18/2014 33 1.170 0.1150 0.298 0.175 0.0508 1.84 0.652 Celje  7.26
## 263 10/6/2014  37 0.857 0.0621 0.381 0.188 0.0906 3.89 0.809 Celje  8.14
## 264 10/7/2014  41 1.190 0.0739 0.357 0.256 0.0756 3.00 1.120 Celje  9.02
## 285 10/28/2014 36 0.895 0.1710 0.435 0.155 0.0864 1.67 3.510 Celje  7.92
## 286 10/29/2014 42 0.977 0.2190 0.548 0.173 0.0521 1.97 4.660 Celje  9.24
##      PM10corr      NaCl PM10total
## 235  37.82 0.0864  79.2188
## 245  40.26 0.1658  84.9866
## 263  45.14 0.1527  96.7104
## 264  50.02 0.1495 106.2620
## 285  43.92 0.2574  95.0198
## 286  51.24 0.2711 111.3502
```

Delo z datumi

Datum je posebna podatkovna struktura. Prej smo videli, da so datumi v `data.frame` prebrani kot besedilo. Če želimo delati z datumi moramo R-ju povedati, da nek stolpec vsebuje datume.

Če v R-ju želimo definirati datum:

```
as.Date("2020-02-01")
```

```
## [1] "2020-02-01"
```

Na tak način poskusimo spremeniti celo stolpec v datume.

```
print(as.Date(datPM10$Datum))
```

```
## [1] "0009-08-20" NA "0010-06-20" "0010-07-20" NA
## [6] NA NA NA "0011-01-20" "0011-02-20"
## [11] "0011-03-20" NA NA NA NA
## [16] NA NA NA NA NA
## [21] NA NA NA NA NA
## [26] "0001-01-20" "0001-02-20" "0001-03-20" "0001-06-20" "0001-07-20"
## [31] "0001-08-20" "0001-09-20" "0001-10-20" "0001-12-20" NA
## [36] NA
```

Datum mora biti v ISO formatu, če ni, moramo format definirati.

```
datPM10$Datum <- as.Date(datPM10$Datum, format = "%m/%d/%y")
print(head(datPM10,10))
```

```
##      Datum PM10    Ca    Cl    K    Mg    Na NH4    NO3 kraj PM10err
## 235 2020-09-08  31 1.260 0.0114 0.326 0.2250 0.0750 1.02 0.575 Celje 6.82
## 245 2020-09-18  33 1.170 0.1150 0.298 0.1750 0.0508 1.84 0.652 Celje 7.26
## 263 2020-10-06  37 0.857 0.0621 0.381 0.1880 0.0906 3.89 0.809 Celje 8.14
## 264 2020-10-07  41 1.190 0.0739 0.357 0.2560 0.0756 3.00 1.120 Celje 9.02
## 285 2020-10-28  36 0.895 0.1710 0.435 0.1550 0.0864 1.67 3.510 Celje 7.92
## 286 2020-10-29  42 0.977 0.2190 0.548 0.1730 0.0521 1.97 4.660 Celje 9.24
## 287 2020-10-30  51 1.320 0.2190 0.731 0.1980 0.0693 1.84 6.000 Celje 11.22
## 288 2020-10-31  49 0.846 0.2690 0.671 0.1790 0.0894 2.43 7.330 Celje 10.78
## 289 2020-11-01  44 0.418 0.2530 0.517 0.0910 0.0622 2.89 8.130 Celje 9.68
## 290 2020-11-02  40 0.437 0.2430 0.679 0.0971 0.0369 1.46 2.210 Celje 8.80
##      PM10corr  NaCl PM10total
## 235    37.82 0.0864    79.2188
## 245    40.26 0.1658    84.9866
## 263    45.14 0.1527    96.7104
## 264    50.02 0.1495   106.2620
## 285    43.92 0.2574    95.0198
## 286    51.24 0.2711   111.3502
## 287    62.22 0.2883   135.1056
## 288    59.78 0.3584   131.7328
## 289    53.68 0.3152   120.0364
## 290    48.80 0.2799   103.0429
```

Če želimo bolj napredno delati z datumi imamo na voljo paket **lubridate**.

```
library(lubridate)
```

```
## Warning: package 'lubridate' was built under R version 3.6.3
```



```
##
## Attaching package: 'lubridate'

## The following objects are masked from 'package:base':
##
##     date, intersect, setdiff, union
```

Iz datumov lahko izluščimo dneve:

```
day(datPM10$Datum)
```

```
## [1]  8 18  6  7 28 29 30 31  1  2  3 22 25 26 27 28 29 17 19 22 23 27 29 30 31
## [26]  1  2  3  6  7  8  9 10 12 15 16
```

...mesece:

```
month(datPM10$Datum)
```

```
## [1]  9  9 10 10 10 10 10 10 11 11 11 11 11 11 11 11 12 12 12 12 12 12 12 12
## [26]  1  1  1  1  1  1  1  1  1  1  1  1
```

... ali leta

```
year(datPM10$Datum)
```

```
## [1] 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020
## [16] 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020 2020
## [31] 2020 2020 2020 2020 2020 2020
```

Vrne nam tudi zaporedni dan v letu (Julijanski dan):

```
yday(datPM10$Datum)
```

```
## [1] 252 262 280 281 302 303 304 305 306 307 308 327 330 331 332 333 334 352 354
## [20] 357 358 362 364 365 366  1  2  3  6  7  8  9 10 12 15 16
```

S pomočjo funkcije **weekdays** lahko ugotovimo tudi, kateri dan v tednu je bil:

```
weekdays(datPM10$Datum)
```

```
## [1] "Tuesday" "Friday" "Tuesday" "Wednesday" "Wednesday" "Thursday"
## [7] "Friday" "Saturday" "Sunday" "Monday" "Tuesday" "Sunday"
## [13] "Wednesday" "Thursday" "Friday" "Saturday" "Sunday" "Thursday"
## [19] "Saturday" "Tuesday" "Wednesday" "Sunday" "Tuesday" "Wednesday"
## [25] "Thursday" "Wednesday" "Thursday" "Friday" "Monday" "Tuesday"
## [31] "Wednesday" "Thursday" "Friday" "Sunday" "Wednesday" "Thursday"
```

Primer izbire podatkov samo za en mesec:

```
datPM10[month(datPM10$Datum) == 11,]
```

```
##      Datum PM10      Ca      Cl      K      Mg      Na NH4      NO3 kraj PM10err
## 289 2020-11-01  44 0.418 0.253 0.517 0.0910 0.0622 2.89  8.13 Celje  9.68
## 290 2020-11-02  40 0.437 0.243 0.679 0.0971 0.0369 1.46  2.21 Celje  8.80
## 291 2020-11-03  49 0.693 0.429 0.789 0.1400 0.0531 1.67  5.84 Celje 10.78
## 296 2020-11-22  45 0.494 0.455 0.791 0.1140 0.0585 2.49  6.40 Celje  9.90
## 299 2020-11-25  35 0.157 0.221 0.639 0.0293 0.0657 4.75  6.83 Celje  7.70
## 300 2020-11-26  47 0.414 0.277 0.828 0.0735 0.0564 6.06 10.40 Celje 10.34
## 301 2020-11-27  54 0.546 0.289 0.830 0.1060 0.0505 6.62 13.10 Celje 11.88
## 302 2020-11-28  61 0.244 0.648 1.150 0.0480 0.0909 5.98  9.10 Celje 13.42
## 303 2020-11-29  46 0.154 0.442 0.875 0.0545 0.0927 3.72  6.39 Celje 10.12
##      PM10corr NaCl PM10total
## 289    53.68 0.3152 120.0364
## 290    48.80 0.2799 103.0429
## 291    59.78 0.4821 129.6562
## 296    54.90 0.5135 121.1160
## 299    42.70 0.2867  98.3787
## 300    57.34 0.3334 133.1223
## 301    65.88 0.3395 153.6410
## 302    74.42 0.7389 166.8398
## 303    56.12 0.5347 124.5029
```

Primer izbire podatkov od septembra do začetka decembra:

```
datPM10[month(datPM10$Datum) >= 9 & month(datPM10$Datum) <= 11, ]
```

```
##      Datum PM10      Ca      Cl      K      Mg      Na NH4      NO3 kraj PM10err
## 235 2020-09-08  31 1.260 0.0114 0.326 0.2250 0.0750 1.02  0.575 Celje  6.82
## 245 2020-09-18  33 1.170 0.1150 0.298 0.1750 0.0508 1.84  0.652 Celje  7.26
## 263 2020-10-06  37 0.857 0.0621 0.381 0.1880 0.0906 3.89  0.809 Celje  8.14
## 264 2020-10-07  41 1.190 0.0739 0.357 0.2560 0.0756 3.00  1.120 Celje  9.02
## 285 2020-10-28  36 0.895 0.1710 0.435 0.1550 0.0864 1.67  3.510 Celje  7.92
## 286 2020-10-29  42 0.977 0.2190 0.548 0.1730 0.0521 1.97  4.660 Celje  9.24
## 287 2020-10-30  51 1.320 0.2190 0.731 0.1980 0.0693 1.84  6.000 Celje 11.22
## 288 2020-10-31  49 0.846 0.2690 0.671 0.1790 0.0894 2.43  7.330 Celje 10.78
## 289 2020-11-01  44 0.418 0.2530 0.517 0.0910 0.0622 2.89  8.130 Celje  9.68
## 290 2020-11-02  40 0.437 0.2430 0.679 0.0971 0.0369 1.46  2.210 Celje  8.80
## 291 2020-11-03  49 0.693 0.4290 0.789 0.1400 0.0531 1.67  5.840 Celje 10.78
## 296 2020-11-22  45 0.494 0.4550 0.791 0.1140 0.0585 2.49  6.400 Celje  9.90
## 299 2020-11-25  35 0.157 0.2210 0.639 0.0293 0.0657 4.75  6.830 Celje  7.70
## 300 2020-11-26  47 0.414 0.2770 0.828 0.0735 0.0564 6.06 10.400 Celje 10.34
## 301 2020-11-27  54 0.546 0.2890 0.830 0.1060 0.0505 6.62 13.100 Celje 11.88
## 302 2020-11-28  61 0.244 0.6480 1.150 0.0480 0.0909 5.98  9.100 Celje 13.42
## 303 2020-11-29  46 0.154 0.4420 0.875 0.0545 0.0927 3.72  6.390 Celje 10.12
##      PM10corr NaCl PM10total
## 235    37.82 0.0864  79.2188
## 245    40.26 0.1658  84.9866
## 263    45.14 0.1527  96.7104
## 264    50.02 0.1495 106.2620
## 285    43.92 0.2574  95.0198
## 286    51.24 0.2711 111.3502
```

```
## 287    62.22 0.2883 135.1056
## 288    59.78 0.3584 131.7328
## 289    53.68 0.3152 120.0364
## 290    48.80 0.2799 103.0429
## 291    59.78 0.4821 129.6562
## 296    54.90 0.5135 121.1160
## 299    42.70 0.2867  98.3787
## 300    57.34 0.3334 133.1223
## 301    65.88 0.3395 153.6410
## 302    74.42 0.7389 166.8398
## 303    56.12 0.5347 124.5029
```

Operacije nad množicami

Poleg funkcije `setdiff()` poznamo še nekaj funkcij za delo z množicami kot so `union()` (unija) in `intersect()` (preseki).

Vzamemo množico **mn1**, ki vsebuje vsa imena stolpcev data.frame-a **df**. Naredimo še množico **mn3**, ki je enaka:

```
mn3 <- c('spol', 'imena', 'starost', 'st_noge')
```

Če naredimo unijo množic **mn1** in **mn3**, dobimo:

```
print(union(mn1, mn3))
```

```
## [1] "spol"    "visina"  "teza"    "imena"   "starost" "st_noge"
```

Kaj pa če vrstni red obrnemo?

```
print(union(mn3, mn1))
```

```
## [1] "spol"    "imena"   "starost" "st_noge" "visina"  "teza"
```

Dobimo enako.

Če naredimo presek, dobimo:

```
print(intersect(mn1, mn3))
```

```
## [1] "spol"    "imena"
```

Kaj pa če vrstni red obrnemo?

```
print(intersect(mn3, mn1))
```

```
## [1] "spol"    "imena"
```

Dobimo enako.

Če pogledamo razliko, dobimo:

```
print(setdiff(mn1, mn3))
```

```
## [1] "visina" "teza"
```

Kaj pa če tukaj zamenjamo vrstni red?

```
print(setdiff(mn3, mn1))
```

```
## [1] "starost" "st_noge"
```

V tem primeru pa ne dobimo enako. Funkcijo `setdiff(mn1, mn3)` si lahko predstavljamo, da vrne elemente, ki so v `nm1` in jih ni v `nm3`. To pa ni enako elementom, ki so v `nm3` in jih ni v `nm1`.

Domača naloga

1. Med podatki o delcih PM10 izberite podatke za Ljubljano.

- Izberite samo tiste, ki imajo vrednost kalcija (Ca) večje od 0.3 in vrednosti natrija (Na) manjše od 0.05.

```
##      Datum PM10   Ca    Cl    K    Mg    Na  NH4  NO3   kraj
## 144 6/9/2014   18 0.391 0.0388 0.0846 0.0931 0.0270 0.421 0.202 Ljubljana
## 145 6/10/2014  20 0.467 0.0383 0.0980 0.1030 0.0327 0.539 0.235 Ljubljana
## 146 6/11/2014  20 0.581 0.0392 0.0760 0.1030 0.0437 0.415 0.294 Ljubljana
## 147 6/12/2014  18 0.596 0.0415 0.0699 0.0794 0.0369 0.135 0.352 Ljubljana
## 152 6/17/2014  16 0.332 0.0376 0.0939 0.0701 0.0496 0.637 0.342 Ljubljana
## 155 6/20/2014  15 0.446 0.0388 0.0573 0.0807 0.0396 0.468 0.374 Ljubljana
```

- V podatkih izračunajte povprečne vrednosti za vse snovi.

```
##      PM10      Ca      Cl      K      Mg      Na
## 12.58020833 0.27463646 0.03781562 0.08191875 0.05635625 0.05557250
##      NH4      NO3
## 0.50023958 0.37222500
```

- Dodajte stolpec, ki ponazarja seštevek Ca in Cl.

```
##      Datum PM10   Ca    Cl    K    Mg    Na  NH4  NO3   kraj
## 1 1/17/2014   22 0.186 0.297 0.577 0.0374 0.1450 0.639 1.98 Kranj
## 2 1/18/2014   32 0.132 0.528 0.735 0.0235 0.1090 0.877 2.71 Kranj
## 3 1/19/2014   30 0.145 0.381 0.577 0.0363 0.1590 1.080 2.72 Kranj
## 4 1/20/2014   16 0.127 0.170 0.383 0.0428 0.0608 0.628 2.01 Kranj
## 5 1/21/2014   24 0.202 0.160 0.418 0.0365 0.0346 1.220 3.62 Kranj
## 6 1/22/2014   32 0.610 0.231 0.615 0.0734 0.0468 1.140 3.83 Kranj
```

- Za vsako vrstico izračunajte seštevek vseh meritev.

```
##      121      122      123      124      125      126      127      128
## 8.18270 13.63050 15.03430 18.41950 21.29210 24.51910 35.53220 30.26150
##      129      130      131      132      133      134      135      136
## 21.02130 15.15980 13.32240 8.20260 9.81020 12.80870 10.32030 12.20590
##      137      138      139      140      141      142      143      144
## 15.47740 12.23080 12.28930 12.42570 14.48300 15.32360 16.12080 19.25750
##      145      146      147      148      149      150      151      152
## 21.51300 21.55190 19.31070 13.98760 14.53290 12.37660 14.15850 17.56220
##      153      154      155      156      157      158      159      160
## 22.80830 20.38800 16.50440 10.36130 13.49470 18.28330 10.09540 7.38290
##      161      162      163      164      165      166      167      168
## 8.35730 13.09770 13.43900 13.55840 5.99980 7.71190 8.69760 10.87550
##      169      170      171      172      173      174      175      176
## 16.31170 18.64360 14.09930 20.23940 12.30540 3.78600 6.25666 8.75420
##      177      178      179      180      181      182      183      184
## 9.37290 7.47490 9.69390 12.75240 12.08170 16.31270 18.38840 25.08440
##      185      186      187      188      189      190      191      192
## 23.12350 18.22120 15.14060 11.87640 15.20440 16.28600 13.10760 13.06550
##      193      194      195      196      197      198      199      200
## 16.55430 14.20570 8.75260 3.59740 9.46380 13.35070 13.60550 13.36580
##      201      202      203      204      205      206      207      208
## 5.78400 10.80320 12.28140 15.06980 14.17690 13.26230 21.22040 9.98490
##      209      210      211      212      213      214      215      216
## 15.90320 7.24960 8.02940 8.49670 7.64320 10.50010 12.20360 13.59400
```

2. Naložite tabelo nakupov v trgovini, ki smo jo pridobili iz spletne strani <https://www.kaggle.com/aungpyaeap/supermarket-sales>.

- Tabeli odstranite stolpce `branch`, `invoice_ID`, `cogs`, `gross_margin_percentage` in `gross_income`.
- Z uporabo funkcije `apply` izračunajte povprečja za stolpce `unit_price`, `quantity`, `total` in `rating`.

```
## unit_price  quantity      total      rating
## 55.67213    5.51000  322.96675    6.97270
```

- Iz datumov nakupov izvelčite dan nakupa, nato pogledajte, kako se spreminja število nakupov glede na dan v tednu (*Namig: pogledajte funkcijo "table"*). Spomnite se, da morate najprej R-ju povedati, da je "date" stolpec datumov.

```
##
## 1 2 3 4 5 6 7
## 50 52 53 56 75 47 80
```

- (Težje) Vsem včlanjenim strankam dodajte 7.5% popust na končni ceni in nove vrednosti shranite v stolpec "price_member_disc".

```
##      city customer_type gender      product_line unit_price quantity
## 1   Yangon      Member Female  Health and beauty      74.69         7
## 2 Naypyitaw      Normal Female Electronic accessories      15.28         5
## 3   Yangon      Normal   Male    Home and lifestyle      46.33         7
## 4   Yangon      Member   Male    Health and beauty      58.22         8
## 5   Yangon      Normal   Male    Sports and travel      86.31         7
```

## 6	Naypyitaw	Normal	Male	Electronic accessories	85.39	7
##	tax_5_percent	total	date	time	payment	rating price_member_disc
## 1	26.1415	548.9715	0001-05-20	13:08	Ewallet	9.1 507.7986
## 2	3.8200	80.2200	0003-08-20	10:29	Cash	9.6 80.2200
## 3	16.2155	340.5255	0003-03-20	13:23	Credit card	7.4 340.5255
## 4	23.2880	489.0480	<NA>	20:33	Ewallet	8.4 452.3694
## 5	30.2085	634.3785	0002-08-20	10:37	Ewallet	5.3 634.3785
## 6	29.8865	627.6165	<NA>	18:30	Ewallet	4.1 627.6165